

Φύλλον δένδρου ἀργυρόχρουν: Ποίημ.
Τῆς λεύκας τ' ἀσημόφυλλα μ' αἰώνια
χαιδάκια τὰ φιλεῖ ὁ γλυκὸς ἀέρας.

ἀσημοχάντζαρο τό, Ἡπ. κ.ά. ἀσημοχάντζαρο Πελοπ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀσήμι καὶ χαντζάρι.

Ξίφος μὲ ἀργυρᾶν λαβὴν ἔνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Ρῖξε κάτω τ' ἄρματα σου | καὶ τ' ἀσημοχάντζαρά σου
Ἡπ.

Καὶ πάρτε τὸ μαχαίρι μου, τ' ἀσημοχάντζαρό μου
ἄγν. τόπ.

ἀσημόχαρτο τό, Κέρκ. Κεφαλλ. Πάτμ. — ΓΒλαχογιάνν. Λόγοι κι ἀντίλογ. 14.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀσήμι καὶ χαρτί.

1) Χάρτης ἀργυροῦς Πάτμ.: Ἄσμ.

Ποῦ νὰ βρῶ ἀσημόχαρτο καὶ πέννα διαμαντένια.

2) Χάρτης ἀργυρόχρους ΓΒλαχογιάνν. ἔνθ' ἄν.: Ἐπειτα
φόρεσε τὴν περικεφαλαία του τὴν ἀστραφτερὴ μὲ τ' ἀσημό-
χαρτά της (ἐνν. τὸ παιδάκι). 3) Λεπτὸν φύλλον ἐξ ἀργυ-
ροχρόου μετάλλου Κέρκ. Κεφαλλ.

ἀσημόχορτο τό, Ἀττικ. Κέρκ. Πελοπν. (Δημητσάν.)
— Λεξ. Δημητρ. ἀσ'μόχορτου Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀσήμι καὶ χόρτο.

1) Τὸ χαμῶδενδρον ἀνθυλλίς ὁ πῶγων Διὸς (anthylis
barba Jovis) τοῦ γένους τῆς ἀνθυλλίδος (anthylis) ἀργυ-
ρόφυλλον Κέρκ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) — Λεξ. Δημητρ.: Ὅταν
φάῃ ἡ προβατῖνα ἀσ'μόχορτου, δὲν τὴν κουλλάει βόλ' Αἰτωλ.

2) Τὸ φυτὸν ἀρνόγλωσσον τὸ ψύλλιον (plantago psyl-
lium) τοῦ γένους τοῦ ἀρνογλώσσου (plantago) τῆς τάξεως
τῶν ἀρνογλωσσωδῶν (plantaginaceae) Πελοπν. (Δημη-
τσάν.) Συνών. βεντουρόχορτο, ψυλλόχορτο. 3)
Τὸ φυτὸν πολύγονον τὸ παράλιον (polygonum mari-
timum) τοῦ γένους τοῦ πολυγόνου (polygonum) τῆς τά-
ξεως τῶν πολυγονωδῶν (polygonaceae) Ἀττικ. — Λεξ.
Δημητρ. [**]

ἀσημοχούλιαρο τό, Λεξ. Μπριγκ. ἀσ'μουχούλιαρον
Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀράχ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀσήμι καὶ χουλιάρει.

Ἀργυροῦν κοχλιάριον ἔνθ' ἄν.: Φρ. Ἄν δὲν ἦσουν χαλα-
στής, θὰ τρουγίς μ' ἀσ'μουχούλιαρον Ἀράχ. Συνών. ἀση-
μοκουτάλι.

ἀσημοχρούσαφο τό, Ζάκ. Κρήτ. ἀσημοχρούσαφον
Κύπρ. Πληθ. ἀσημοχρούσαφα Ἡπ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.)
— Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἀσημοχρούσαφον, παρ' ὃ καὶ
ἀσημοχρούσαφον. Ἰδ. Πρόδρομ. 1,73 (ἐκδ. Hesseling
- Pernot) «ἐγὼ εἶχον ἀσημοχρούσαφον καὶ σὺ εἶχες σκαφο-
δούγας» καὶ Μαχαίρ. 1,670 (ἐκδ. RDawkins) «καὶ πῆγαν
οἱ Βενετίκοι καὶ ἄλλοι πολλοὶ... μὲ τὸ ἀσημοχρούσαφόν
τους». Ὁ πληθ. ἀσημοχρούσαφα καὶ παρὰ Σομ.

Τὰ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ νομίσματα ἢ σκεύη ἔνθ' ἄν.:
Μπῆκαν τὴν νύχτα κλέφτες 'ς τὸ σπῖτι της καὶ τῆς πῆραν ὅλα
τ' ἀσημοχρούσαφά της Ἡπ. || Ἄσμ.

Χτυποῦν τ' ἀσημοχρούσαφα καὶ μᾶς ἀκούει ὁ Χάρως
αὐτόθ.

Οἱ φρονιμάδες κ' οἱ τιμὲς τὴν ἔχουνε τὴ χάρι
κι ὄχι τ' ἀσημοχρούσαφο καὶ τὸ μαργαριτάρι

Κρήτ.

Τῆς ὁρφανῆς κι ἂν κλέψανε τ' ἀσημοχρούσαφά της,
μ' ἀπόμεινέ τση ἢ ἀρχοντιά κ' ἢ νζότη κ' ἢ ὁμορφιά της
ἄγν. τόπ. Συνών. ἀσημοχρυσικά.

ἀσημοχρούσαφος ἐπίθ. ΓΒλαχογιάνν. Τὰ παληκάρι.
118 — Λεξ. Βλαστ. 348.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀσημοχρούσαφο ἢ ἐκ τῶν οὐσ. ἀσήμι
καὶ χρυσάφι.

1) Ὁ ἐξ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ κατεσκευασμένος: Τὰ
ἄρματα τὰ ἀσημοχρούσαφα. Πβ. ἀσημόχρυσος. 2) Ὁ
ἔχων χρῶμα ἀργυροῦν καὶ χρυσοῦν Λεξ. Βλαστ. ἔνθ' ἄν.

ἀσημοχρυσικά τά, ἀμάρι. ἀσημουχρυσικά Μακεδ.
(Φλόρ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀσήμια (ἰδ. ἀσήμι) καὶ χρυσικά (ἰδ.
χρυσικό).

Ἀσημοχρούσαφο, ὁ ἰδ.: Ἄσμ.

Τρεῖς μοῦλεις φουρτουμένις ἀσημουχρυσικά.

ἀσημόχρυσος ἐπίθ. Λεξ. Βλαστ. 483.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀσήμι καὶ τοῦ ἐπιθ. χρυσός.

Ὁ ἐξ ἀργύρου ἐπιχρῦσου κατεσκευασμένος. Πβ. ἀση-
μοχρούσαφος 1.

ἀσημοχρυσώνω ἀμάρι. Μετοχ. ἀσημοχρυσωμένος
Κάρπ.

Ἐκ τῶν ρ. ἀσημώνω καὶ χρυσώνω. Ἡ μετοχ. καὶ
παρὰ Σομ.

Κοσμῶ δι' ἀργύρου καὶ χρυσοῦ: Ἄσμ.

Σ τὸν πύργο μας τὸ σίηρον, τὸν ἀσημοχτισμένο
τριὰ παραθύρια θενὰ βρῆς ἀσημοχρυσωμένα
(σίηρον = σιδηροῦν).

ἀσημοχτισμένος, ἰδ. ἀσημο- 3.

ἀσημόχυτος ἐπίθ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.) — Λεξ. Δημητρ.
ἀσημόχυτους Θεσσ. (Ὀλυμπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀσήμι καὶ τοῦ ἐπιθ. χυτός.

Ὁ κατεσκευασμένος ἐξ ἀργύρου χυτοῦ ἔνθ' ἄν.: Ἀση-
μόχυτα καντηλιέρια Λεξ. Δημητρ. || Ἄσμ.

Κάστρον θιμιλιωμένον, κάστρου ξακουστό,
σαράντα πύργους ἔχει ἀσημόχυτους
κι ἄλλους σαράντα πέντε μαλαμόχυτους

Ὀλυμπ.

ἀσημόχωμα τό, Κῶς Πελοπν. (Καλάβρυτ.) — Λεξ.
Περίδ. Βυζ. Μπριγκ. Δημητρ. ἀσ'μόχωμα Ἡπ. (Ζαγόρ.)
Στερελλ. (Ἀράχ.) ἠσημόχωμα Πελοπν. (Καλάβρυτ.) ἠση-
μόχωμα Μακεδ. (Καταφύγ. κ.ά.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀσήμι καὶ χῶμα.

1) Ἀργυρεῖτις γῆ Κῶς Στερελλ. (Ἀράχ.) — Λεξ. Περίδ.
Μπριγκ. Δημητρ. 2) Ἡ ἀργιλλώδης λευκὴ γῆ Μακεδ.
(Καταφύγ. κ.ά.) Πελοπν. (Καλάβρυτ.):

Νὰ γίνον γῆς νὰ μὴ πατῆς, γιφύρι νὰ πιράσης,
νὰ γίνον κι ἠσημόχωμα γιὰ νὰ μὴ κάμης κούππα

Καταφύγ.

Ἡ Μαρουδιά Χινιώτισσα | Διφτέρα μέρα κίνησι

νὰ πάη γιὰ ἠσημόχωμα, | ἠσημόχωμα, πατόχουμα

Μακεδ. β) Μεταφ. χῶμα εὐφορον Στερελλ. (Ἀράχ.):
Σὶ τέτοιον ἀσ'μόχουμα κι ἀνθρουπους φυτρών'. 3) Ἐν τῇ
συνθηματικῇ γλώσσῃ πατρίς Ἡπ. (Ζαγόρ.)

ἀσήμωμα τό, πολλαχ. ἀσήμωμαν Πόντ. (Κερασ.
Σάντ. Τραπ. κ.ά.) ἀσήμουμα πολλαχ. βορ. ἰδιωμ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀσημώνω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Δουκ.

1) Ἐπένδυσις δι' ἀργύρου πολλαχ. καὶ Πόντ. (Κερασ.
Σάντ. Τραπ. κ.ά.): Ἀσήμωμα εἰκόνας-τῆς Παναγίας κττ. πολ-
λαχ. β) Ἐπαργύρωσις ἀντικειμένου πολλαχ. καὶ Πόντ.

(Κερασ. Σάντ. Τραπ. κ.ά.): Ἀσήμωμα δίσκου-κουταλιού-μα-
χαιριοῦ κττ. πολλαχ. Συνών. ἀσημοκάπνισμα. 2)
Ἡ ἀπόθεσις ἀργυροῦ ἢ χρυσοῦ νομίσματος ἐπὶ τῆς κεφα-

λῆς τοῦ βρέφους ὑπὸ τοῦ μέλλοντος ἀναδόχου κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεως ἢ τὴν ἐπιοῦσαν Σάμ. 3) Τὸ ἐπὶ τοῦ ἐφαπλώματος τοῦ νυμφικοῦ ζεύγους ἀποτιθέμενον ἀργυροῦν νόμισμα Θράκ. (Κασταν.) 4) Τὸ ἀργυροῦν νόμισμα ἢ κόσμημα ἢ ἄλλο δῶρον τὸ διδόμενον εἰς νεό-νυμφον γυναῖκα ἢ νεογνὸν Ἡπ. Πελοπ. (Μάν.) κ.ά.: Ἔμασε ἡ νύφη ἀπὸ τ' ἀσημώματα δέκα λίρες Ἡπ. 5) Τὸ ἀργυροῦν νόμισμα τὸ διδόμενον ὡς δῶρον εἰς τὸν σκάπτοντα τέσσαρας λάκκους σταυροειδῶς εἰς τὸ μέσον ἀγροῦ προοριζομένου δι' ἀμπελοφυτεῖαν Πελοπ. (Γορτυν.)

ἀσημώνω σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Τραπ. κ.ά.) ἀσημώνω Καππ. (Ἀραβάν.) ἀσημών-νω Κύπρ. ἀσημίωνω Ἡπ. ἀσ'μώνω Θράκ. (Κασταν. Σαρεκκλ. κ.ά.) ἀδ'μώνω Σκυρ. ἀσ'μώνου βόρ. ιδιῶμ. ἀδ'μώνου ἐνιαχ. βορ. ιδιῶμ. ἀσημούκου Τσακων. ἡμίων-νω Σύμ.

Τὸ μεσν. ἀσημώνω. Ἰδ. Μαχαιρ. 1,8 (ἐκδ. RDawkins) «ἐσήμωσεν τὸν... σταυρὸν μετὰ ἀργύρου, χρυσίου καὶ μαργαριτάρου». Ὁ τύπ. ἀσημίωνω κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἀσήμι.

1) Ἐπενδύω δι' ἀργυροῦ ἐλάσματος σύνηθ. καὶ Καππ. (Ἀραβάν.) Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Τραπ. κ.ά.) Τσακων.: Ἀσημώνω τὴν εἰκόνα-τὸ εὐαγγέλιο-τὴν πιστόλα κττ. Ἀσημώνω τὸν αἰ-Γεώργι-τὴν Παναγία κττ. (τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Γεωργίου, τῆς Παναγίας) σύνηθ. Παναγίτσα ἀσημωμένη ΑΠαπαδιαμ. Χριστούγ. τεμπέλη 55 || Φρ. Τὴν ἀσήμουσι τὴ δ'λεῖα (ἐκέρδισε τὴν ὑπόθεσιν, ἀλλὰ μετὰ πολλὰς δαπάνας εἰς δικαστικά ἔξοδα καὶ εἰς δῶρα) Μακεδ. || Παροιμ. Ὅσο κι ἂν ἀσημώσης τὸ φηκάρι, σὰ δὲν κόφτει τὸ σπαθὶ χαμένα τά 'χεις (ἐπὶ τῶν ἐπιδιωκόντων δι' ἐξωτερικῶν ἐπιδείξεων νὰ καλύψουν τὴν γυμνότητά των) Ἡπ. || Ἀσμ.

Ἡ θὰ σὲ ντύσω μάλαμα ἢ θὰ σὲ ἀσημιώσω Ἡπ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Ἰδ. Μαχαιρ. ἐνθ' ἄν. 2) Ἐπιχρίω δι' ἀργύρου, ἐπαργυρῶ σύνηθ. καὶ Καππ. (Ἀραβάν.) Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Τραπ. κ.ά.) Τσακων.: Ἀσημώνω τὸ δίσκο-τὸ καντήλι-τὸ ρολόι-τὰ κουτάλια κττ. σύνηθ. Συνών. ἀσημοκαπνίζω. β) Προσδίδω χρῶμα ἀργυροῦν ΠΒλαστοῦ Ἀργῶ 53 Ἰδραγούμ. Ὅσοι ζωντ. 84 ΚΠαρορ. Στὸ ἄλμπουρ. 101 Ἀπὸ τῆ ζωῆ τοῦ δειλ. 19 ΑΠροβελ. Ποιήμ. 1,395 (Ἐβδομαδ. Τύπ. 2 Αὐγούστου 1934): Κοιτάζει τὴ θάλασσα ποῦ τὴν ἀσημώνει τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ ΚΠαρορ. Στὸ ἄλμπουρ. 101 Τὸ καμαράκι φωτίζεται ἀπὸ τὸ φεγγαρήσιο φῶς ποῦ ἀσημώνει τὰ προσώπακια τῶν παιδιῶν ποῦ κοιμοῦνται ΚΠαρορ. Ἀπὸ τῆ ζωῆ τοῦ δειλ. 19. Ἐνα μικρὸ φεγγάρι... ρίχνοντας χλομὲς ἀντιφεγγιές 'ς τὴ θάλασσα τὴν ἀσήμωνε Ἰδραγούμ. ἐνθ' ἄν. Ἀμα τέλειωνε τὸ σκοτάδι καὶ τὸ φεγγάρι ἀσήμωνε τὰ περιγιάλια, τότες δούλευε μπαλωματῆς (Ἐβδομαδ. Τύπ. 2 Αὐγούστου 1934) || Ποιήμ.

Ἦ καραβάκι ποῦ ὁργάνεις | τὸ ζαφειρένιο σου χωράφι καὶ μὲ ἀφροὺς τὸ ἀσημώνεις

ΑΠροβελ. ἐνθ' ἄν.

Μ' ἀκόμα φέγγει ὁλόχρυσος ὁ πλάτανος καὶ ἡ λεύκα τρεμάμενη ἀσημώνεται

ΠΒλαστός ἐνθ' ἄν. 3) Δωροῦμαι ἀργυροῦν ἢ χρυσοῦν νόμισμα ἢ κόσμημα ἢ ἄλλο τι χρηματικὸν δῶρον συνήθως εἰς νεογέννητον ἢ βαπτιζόμενον βρέφος, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐνήλικας δι' εὐτυχές τι συμβάν σύνηθ.: Ἀσημώνω τὸ παιδί (ρίπτω εἰς τὸν λουτήρα τοῦ νεογεννήτου ἀργυροῦν νόμισμα ὡς δῶρον τῆς μαίας ἢ θέτω παρὰ τὸ ἀρτιγέννητον βρέφος ἢ ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ νόμισμα ἢ ἀναρτῶ τοῦτο ἀπὸ τοῦ τραχήλου του κττ.) σύνηθ.: Ἀσημώνω τὸν ἀναδεχτὸ Κέρκ. Ἡ νύφη ἀσημώνει (περιβάλλει τὸν τράχηλον συγγενικοῦ παιδὸς διὰ ταινίας φερούσης ἀργυρᾶ νομίσμα-

τα) Πελοπ. (Οἶν.) Ἀσημώνουν τὴ νύφη πολλαχ. Οἱ τραγονδίστρες κάθε καλεσμένον 'ς τὸ γάμο τὸν κρατοῦν 'ς τὴν πόρτα, τοῦ ἔνεε ἓνα ταιριαστὸ τραγοῦδι κ' ἐκεῖνος τοῖς ἀσημώνει Πελοπ. (Βούρβουρ.) Ἀσήμωσε τὸν δεῖνα γὰ νὰ τελειώσης γρήγορα τὴ δουλειά σου Ἀθῆν. Ἐπανελθοῦσα μόλις μετ' ὀλίγα λεπτὰ ἐπῆρε τὰ συχαρίκια τῆς Μυρσούδας, ἥτις τὴν ἀσήμωσεν ΑΠαπαδιαμ. Πρωτοχρ. διηγ. 54. Καὶ πάνω 'ς τὸ χορὸ ὁ κύρ Γιαννάκος κ' ἡ κυρὰ Ἄννα ἀσήμωσαν ρίχνοντας μετζίτια καὶ κάρτα ἀσημένια (κάρτο = ἀργυροῦν νόμισμα τέταρτον τοῦ μετζιτιέ) ΠΠαπαχριστοδ. Θρακ. ἡθογραφ. 4,20 || Φρ. Ἀσημώνω τὴ σκεπὴ (δίδω δῶρον εἰς τοὺς ἐργάτας, οἰκοδομῆς ὅταν τεθῇ ἡ στέγη αὐτῆς) Ἀθῆν. κ.ά. — Λεξ. Δημητρ. || Ἀσμ.

Ρίξε, μάννα, ἀσήμωσε το, καὶ πατέρα, χρύσωσε το (ἐνν. τὸ προζύμι) Λευκ.

Πβ. μαλαματώνω, χρυσώνω.

ἀσημωτής ὁ, Λεξ. Περίδ. Βυζ. Αἰν. Πρω. Δημητρ. ἀσ'μουτής Μακεδ. (Καταφύγ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀσημώνω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Τεχνίτης ἀσχολούμενος εἰς τὴν δι' ἀργύρου ἐπένδυσιν ἢ ἐπίχρισιν διαφόρων ἀντικειμένων, ἐπαργυρωτής, ἐνθ' ἄν.

ἀσημωτική ἡ, ἀμάρτ. ἀσ'μουτ'κή Μακεδ. (Καταφύγ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀσημωτής καὶ τῆς καταλ. -ική.

Ἡ τέχνη τοῦ ἐπαργυρωτοῦ.

ἀσημωτός ἐπίθ. Κρήτ. Πόντ. (Κερασ.) κ.ά. — Λεξ. Βλαστ. 347 Δημητρ. ἀσημουτός Θράκ. (Αἰν.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀσημώνω.

1) Ἀργυροῦς ἢ δι' ἀργύρου κοσμημένος Θράκ. (Αἰν.) Κρήτ. κ.ά. — Λεξ. Βλαστ.: Ἀσημωτὴ πιστόλα Κρήτ. Ἀσημωτὸ καδήλι-μαχαίρι κττ. αὐτόθ. || Ἀσμ.

Ἐφόρειε κ' εἰς τὴ μέση σου ἀσημωτὸ μαχαίρι αὐτόθ.

Τάσσω σου, Παναγία μου, ἀσημωτὰ καδήλια

γὰ νὰ μᾶς βάλῃς γλήγορα 'ς τὰ χέρια δαχτυλίδι

αὐτόθ. 2) Ὁ ὁμοιάζων ἢ στίλβων ὡς ἀργυρός, ἀργυρόχρους Πόντ. (Κερασ.)

ἀσήμωτος ἐπίθ. ἐνιαχ. καὶ Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. ἀσημωτός τοῦ ἀρκτικοῦ ἀ- προσλαβόντος σημ. στερητ. διὰ τῆς προπαροξυτονίας. Ἰδ. ἀ-στερητ. 2α.

1) Ὁ μὴ ἐπενδεδυμένος δι' ἀργύρου ἢ μὴ ἐπηργυρωμένος ἐνθ' ἄν.: Εἰκόνα ἀσήμωτη ἐνιαχ. 2) Ὁ μὴ διὰ χρημάτων δεκασθεὶς Λεξ. Δημητρ.: Γιὰ νὰ τελειώσω τὴν ὑπόθεσί μου κάνενα δὲν ἄφησα ἀσήμωτο.

ἀσητὲ ἐπίθ. Τσακων.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀσοῦ.

Διηθημένος: Βότσε ἀσητὲ (οἶνος κτλ.)

ἀσητε ἐπίθ. Τσακων.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. ἀσητὲ τοῦ ἀρκτικοῦ ἀ- προσλαβόντος σημ. στερητ. διὰ τῆς προπαροξυτονίας. Ἰδ. ἀ-στερητ. 2α. Ὁ μὴ διηθημένος, ἀδιήθητος. Συνών. ἀσοῦρωτος.

ἀσήτευτος ἐπίθ. Θήρ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. *σητευτός < σητεύω.

Ἀχοσκίνιστος. Συνών. ἀσήτιστος.

ἀσήτιστος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀσήτ'γους Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. *σητιστός < σητίζω.

Ἀσήτευτος, ὁ ἰδ.: Εἶν' ἀσήτ'γους οὐ τραχανᾶς. Ἀσήτ'γη πίττα δὲ γένιτι. Δὲν τρώει ἀσήτ'γου ψουμί.

